ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lietas Nr. A420397814
Lietas arhīva Nr. AA43-0674-16/4

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2016.gada 28.septembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja R.Paegle,
tiesnesis M.Birzgalis un tiesnese V.Zommere,

piedaloties Nodrošinājuma valsts aģentūras pārstāvei/pers.G/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. D/ pieteikuma par Nodrošinājuma valsts aģentūras 2014.gada 10.oktobra lēmuma Nr.17-3/11804 atcelšanu daļā, sakarā ar Nodrošinājuma valsts aģentūras apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 3.februāra spriedumu daļā, ar kuru pieteikums apmierināts.

Aprakstošā daļa

[1] Nodrošinājuma valsts aģentūras (turpmāk – Aģentūra) Izdevumu piedziņas nodaļas vadītājs 2014.gada 15.augustā pieņēma lēmumu Nr.17-15/8872, ar kuru pieteicējam /pers. D/ uzlika pienākumu segt izdevumus 1743,40 *euro* apmērā par administratīvā pārkāpuma lietā izņemto tabakas izstrādājumu (kopējais skaits 34 000 cigarešu) nodošanu glabāšanā un glabāšanu, kā arī par transportlīdzekļa BMW X5, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, (turpmāk – transportlīdzeklis) evakuāciju, nodošanu glabāšanā un glabāšanu.

Nepiekrītot minētajam lēmumam, pieteicējs to apstrīdēja.

Ar Aģentūras 2014.gada 10.oktobra lēmumu Nr.17-3/11804 (turpmāk – Lēmums) apstrīdētais lēmums atstāts negrozīts daļā par pienākuma uzlikšanu pieteicējam segt izdevumus 1579,52 *euro* apmērā par administratīvā pārkāpuma lietā izņemto tabakas izstrādājumu (kopējais skaits 34 000 cigarešu) nodošanu glabāšanā un glabāšanu, kā arī par transportlīdzekļa evakuāciju, nodošanu glabāšanā un glabāšanu.

Augstāka iestāde Lēmuma pamatojumā ir norādījusi, ka manta glabāšanā Aģentūrā tika pieņemta 2013.gada 23.janvārī, bet galīgais lēmums administratīvā pārkāpuma lietā stājās spēkā 2013.gada 15.aprīlī. Tādējādi Aģentūrai bija pienākums izņemto mantu glabāt līdz brīdim, kad tā tika nodota Valsts ieņēmumu dienestam, kuram manta bija jānodod līdz 2013.gada 22.maijam. Līdz ar to mantas glabāšanas izdevumi tiek aprēķināti par laika periodu no 2013.gada 23.janvāra līdz 22.maijam.

[2] Pieteicējs vērsās tiesā ar pieteikumu par Lēmuma atcelšanu daļā.

Pieteicējs nepiekrīt Aģentūras aprēķinātajiem izdevumiem par izņemtās mantas nodošanu glabāšanā un glabāšanu (1579,52 *euro*), norādot šādus argumentus.

[2.1] Aģentūra nepamatoti aprēķināja izdevumus par transportlīdzekļa un tabakas izstrādājumu glabāšanu par laika periodu no 2013.gada 23.janvāra līdz 22.maijam, jo 2013.gada 12.februārī pieņemts lēmums par transportlīdzekļa un tabakas izstrādājumu konfiskāciju, un minētās izņemtās mantas ar konfiskācijas brīdi kļuva piekritīgas valstij. Tas nozīmē, ka administratīvi sodītajai personai tika atņemtas tiesības rīkoties ar izņemto mantu.

[2.2] Pieteicējam nav saprotams, kādēļ attālums starp Pededzes robežkontroles punktu un Balviem norādīts 81 km, jo pieteicēja ieskatā tam būtu jābūt mazākam.

[2.3] Aģentūrā netika vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētīti visi lietas apstākļi, kā arī netika izvērtēti apstrīdēšanas iesniegumā minētie argumenti.

Lēmumā norādīts Aģentūras subjektīvais viedoklis.

[3] Rakstveida paskaidrojumā Aģentūra pieteikumu neatzīst, bet uztur Lēmuma pamatojumu.

Aģentūra arī paskaidro, ka, nodrošinot izņemtās mantas pieņemšanu un nodošanu, tiek nodarbināti Aģentūras darbinieki. Turklāt veidojas arī papildus izdevumi, izmantojot transportlīdzekļus, ar kuriem Aģentūras darbinieki nokļūst izņemtās mantas pieņemšanas un nodošanas vietās.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 3.februāra spriedumu pieteikums apmierināts daļā, pamatojoties uz

turpmāk minētajiem motīviem.

[4.1] Nav strīda par to, ka pieteicējam 2013.gada 18.janvārī administratīvā pārkāpuma lietas Nr.AA062806 ietvaros tika izņemtas mantas (transportlīdzeklis, tā reģistrācijas apliecība Nr./numurs/ aizdedzes atslēga ar pulti, kā arī cigaretes „Kiss" 34 000 gab. ar Krievijas Federācijas akcīzes markām).

Lietā nav strīda arī par to, ka pieteicējam izņemtās mantas ar Valsts ieņēmumu dienesta amatpersonas 2013.gada 12.februārī lēmumu Nr.F07/AA-062806 tika konfiscētas.

Pieteicējam izņemtās mantas Aģentūrā pieņemtas glabāšanā 2013.gada 23.janvārī, glabātas līdz 2013.gada 7.martam (tabakas izstrādājumi) un 2013.gada 5.martam (transportlīdzeklis).

Lietā strīds ir par to, vai Aģentūra ir pamatoti noteikusi pieteicējam pienākumu segt izdevumus par viņam izņemto mantu nodošanu glabāšanai un glabāšanu līdz 2013.gada 22.maijam.

[4.2] Tiesa, atsaucoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 257.panta astoto daļu, Ministru kabineta 2010.gada 7.decembra noteikumu Nr.1098 „Noteikumi par rīcību ar administratīvo pārkāpumu lietās izņemto mantu un dokumentiem" (turpmāk – Noteikumi Nr.1098) 71. un 77.punktu, norādīja, ka izdevumi, kas rodas Aģentūrai saistībā ar administratīvā pārkāpuma lietā izņemtā transportlīdzekļa nogādāšanu un nodošanu glabāšanai, kā arī glabāšanu, tiek piedzīti no personas, kurai administratīvo pārkāpumu lietā ir piemērots sods, ja iepriekš minētie izdevumi nav samaksāti labprātīgi. Glabāšanas izdevumu apmaksu var veikt jebkura persona, bet atbildība par izdevumu segšanu ir personai, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu un par to sodīta.

Līdz ar to konkrētajā gadījumā tieši pieteicējam ir pienākums segt izdevumus par viņam 2013.gada 18.janvārī izņemto mantu nogādāšanu glabāšanai un glabāšanu.

[4.3] Aģentūra uzlikusi pienākumu pieteicējam segt izņemtās mantas nodošanas glabāšanā un glabāšanas izdevumus 1579,52 *euro* apmērā.

Minēto naudas summu veido:

1) transportlīdzekļa pārvietošanas izdevumi 125,51 *euro*;

2) pieņemšanā iesaistītā Aģentūras vecākā referenta darba apmaksa 16,05 *euro*;

3) transportlīdzekļa glabāšanas izdevumi 1365,96 *euro*;

4) tabakas izstrādājumu glabāšanas izdevumi 68,30 *euro*;

5) konfiskācijas izdevumi 3,70 *euro*.

Tiesa atsaucās uz Noteikumu Nr.1098 72., 73.punktu, kā arī konstatēja, ka Noteikumu Nr.1098 4.pielikumā nav minēts izdevumu apmērs par izņemtās mantas vai dokumenta nodošanu glabāšanā, tādēļ šādu izdevumu apmērs ir aprēķināms atbilstoši faktiskajām izmaksām.

No lietas materiāliem tiesa konstatēja, ka SIA „A.K.7", kas saskaņā ar vispārīgo vienošanos Nr.IeM NVA 2010/139 sniedz Aģentūrai transportlīdzekļu evakuācijas pakalpojumus, 2013.gada 1.februārī sagatavojusi rēķinu Nr.25/2013, kurā cita starp ietvertas arī transportlīdzekļa pārvietošanas izmaksas no Pededzes robežkontroles punkta līdz Balviem (caur Alūksni) 125,51 *euro* apmērā (81 km x Ls 0,90 Ls = Ls 72,90).

Tiesa konstatēja, ka transportlīdzekļa nogādāšana glabāšanai Aģentūrai radījusi faktiskās izmaksas 125,51 *euro*, bet tabakas izstrādājumu pieņemšana glabāšanā – 16,05 (3 st. x 5,350) *euro*.

Tiesa atzina, ka Aģentūra ir pamatoti noteikusi pienākumu pieteicējam segt minētās izmaksas.

Pieteicējs iebilst, ka attālums starp Pededzes robežkontroles punktu un Balviem ir mazāks par 81 km, taču tiesa uzskatīja, ka ir jāņem vērā apstāklis, ka transportlīdzekļa evakuācija notika ziemas apstākļos 2013.gada 23.janvārī. Pat tad, ja ir arī īsāks ceļš starp Pededzes robežkontroles punktu un Balviem, tas ne vienmēr būs piemērots transportlīdzekļa evakuācijai.

[4.4] Tiesa, atsaucoties uz LAPK 257.panta pirmo daļu, norādīja, ka minētā tiesību norma regulē situāciju, kad manta tiek izņemta un nodota glabāšanā pirms iestādes (amatpersonas) lēmuma pieņemšanas administratīvā pārkāpuma lietvedības ietvaros.

Rīcību ar izņemto mantu noteic Noteikumu Nr.1098 normas, tostarp 11.punkts.

Minētās tiesību normas nosaka termiņu, līdz kuram Aģentūrā ir glabājamas izņemtās mantas.

Vispārīgais princips ir, ka izņemtās mantas pirms iestādes (amatpersonas) lēmuma pieņemšanas administratīvā pārkāpuma lietvedības ietvaros Aģentūrā ir glabājamas no nodošanas brīža līdz brīdim, kad stājas spēkā lēmums administratīvā pārkāpuma lietā.

Izņēmums no vispārējā principa ir paredzēts attiecībā uz administratīvo pārkāpumu lietām par:

1) nepakļaušanos tādas personas atkārtotai vai vairākkārtējai prasībai apturēt transportlīdzekli (par bēgšanu), kura ir pilnvarota pārbaudīt transportlīdzekļa vadītāja dokumentus;

2) transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā vai narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmē.

Minētajās izņēmuma kategoriju lietās izņemtās mantas Aģentūrā ir glabājamas no nodošanas brīža līdz brīdim, kad ir izpildīts piemērotais naudas sods administratīvā pārkāpuma lietā.

Terminam ir nozīme, nosakot personai maksājamos izdevumus par izņemtās mantas glabāšanu līdz lēmuma pieņemšanai administratīvā pārkāpuma lietā.

[4.5] Nav šaubu par termiņa sākuma atskaites punktu, proti, tas ir mantas faktiskās nodošanas brīdis.

Savukārt attiecībā uz termiņa beigu punktu vēsturiski līdz 2012.gada 1.novembra likuma „Grozījumi Administratīvā procesa likumā" spēkā stāšanās brīdim (2013.gada 1.janvārī) lēmums administratīvā pārkāpuma lietā saskaņā ar LAPK 281.[1]panta pirmo daļu tika atzīts par administratīvo aktu, tādēļ līdz 2012.gada 14.jūnija likuma grozījumiem bija jāpiemēro

Administratīvā procesa likumā noteiktā kārtība par lēmuma administratīvā pārkāpuma lietā spēkā stāšanos (*sk. likuma 70.panta pirmo daļu*).

Arī pēc 2012.gada 14.jūnija grozījumiem LAPK, neraugoties uz to, ka attiecībā uz lēmumiem administratīvo pārkāpumu lietās jau tika piemēroti citi tiesvedības principi, vēl bija piemērojams Administratīvā procesa likuma 70.pants.

Ar 2012.gada 1.novembra grozījumiem Administratīvā procesa likuma 1.pantā tika noteikts, ka administratīvais akts nav lēmums, kas pieņemts lietvedībā administratīvā pārkāpuma lietā.

Līdz ar to kopš 2013.gada 1.janvāra Administratīvā procesa likuma normas nav piemērojamas.

Tiesa secināja, ka iepriekš minētā termiņa beigu punkts, proti, administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtā lēmuma spēkā stāšanās LAPK nav viennozīmīgi noteikta.

Administratīvo pārkāpumu lietvedības tiesiskais regulējums satur noteiktas administratīvā procesa iezīmes (piemēram, lēmuma pārsūdzēšana iestādes ietvaros, ar nolūku novērst zemākas iestādes pieļautās kļūdas), kā arī kriminālprocesa principus (piemēram, attiecībā uz sodu piemērošanu, tiesvedības principiem u.c.).

Tas, ka likumdevējs ir nošķīris lēmumu administratīvo pārkāpumu lietvedībā no administratīvā akta, nozīmē, ka lēmums administratīvo pārkāpumu lietvedībā pēc būtības atbilst visām administratīvā akta pazīmēm, tikai tā tiesiskuma pārbaude, it īpaši tiesvedības stadijā, ir veicama pēc citiem atšķirīgiem no administratīvā procesa principiem.

Tiesa uzskatīja, ka lēmuma administratīvā pārkāpuma lietā daba, tā spēkā stāšanās, spēkā esamība un iedarbība uz adresātu joprojām būtu pielīdzināma administratīvajam aktam.

Jāņem vērā, ka lēmuma pieņemšanas mērķis no valsts varas piespiedu mehānisma viedokļa ir radīt tiesisko pamatu, ar kura palīdzību valsts vara (iestādes, amatpersonas personā) iedarbojas uz normatīvo aktu pārkāpēju, radot noteiktas tiesiskās sekas par normatīvo aktu pārkāpumiem.

Tiesa, atsaucoties uz LAPK 291.panta pirmo daļu, atzina, ka lēmumam administratīvā pārkāpuma lietā ir nekavējoša un tūlītēja iedarbība. Tas nozīmē, ka līdz ar tā pieņemšanu tas iegūst juridisku spēku kā valsts varas gribas izpausme, bet attiecībā uz sodīto personu (adresātu) tas iegūst juridisku spēku līdz ar brīdi, kad persona par to uzzina, jo ar uzzināšanas brīdi persona ir informēta par sodīšanas faktu un pienākumu izpildīt valsts gribu.

Tiesa, atsaucoties uz LAPK 285.panta pirmo un trešo daļu, secināja, ka lēmums par administratīvā soda uzlikšanu, tāpat kā administratīvais akts, stājās spēkā ar tā paziņošanas brīdi, jo pretējā gadījumā nebūtu iespējams likumdevēja īpaši noteiktos lēmumus izpildīt pēc tā pieņemšanas.

Viedoklis par lēmuma administratīvajā lietā spēkā stāšanās brīdi gūst apstiprinājumu arī Latvijas tiesu portālā publicētajā skaidrojumā par atskaites punktu minētā lēmuma pārsūdzēšanai tiesā. Proti, iestādes lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā divdesmit dienu laikā no tā spēkā stāšanās dienas.

Līdz ar to tiesa uzskatīja, ka izņemtā manta līdz lēmuma pieņemšanai administratīvajā pārkāpuma lietā ir uzglabājama līdz brīdim, kad attiecīgai lēmums ir paziņots administratīvi sodītajai personai.

Tiesa atsaucās uz Noteikumu Nr.1098 71.punktu un atzina, ka personai ir pienākums segt attiecīgo izdevumus no mantas nodošanas brīža Aģentūras rīcībā līdz brīdim, kad ir paziņots lēmums administratīvajā pārkāpuma lietā.

[4.6] Jautājums par pienākumu segt izdevumus pēc lēmuma administratīvajā pārkāpuma lietā spēkā stāšanās ir atkarīgs no tā, kāds ir amatpersonas lēmums par rīcību ar izņemto mantu.

Tiesa atsaucās uz LAPK 274.[1]panta pirmo daļu, 28.pantu, Noteikumu Nr.1098 normām, kā arī uz Ministru kabineta 2006.gada 25.aprīļa noteikumu Nr.315 „Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaite, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā" (turpmāk – Noteikumi Nr.315) normām.

Lēmumu par izņemtās mantas atdošanu īpašniekam izpilda Aģentūra, proti, Aģentūra izņemtās mantas nodod īpašniekam, bet gadījumā, ja īpašnieks tās atsakās izņemt vai neizņem, Aģentūra tās iznīcina vai realizē.

Atsaucoties uz Noteikumu Nr.1098 26.punktu un Noteikumu Nr.315 5.punktu, tiesa secināja, ka ar lēmuma administratīvā pārkāpuma lietā par izņemtās mantas konfiskāciju spēkā stāšanos izņemtā manta kļūst valstij piekritīga, t.i., administratīvi sodītajai personai pēc būtības tiek atņemtas tiesības rīkoties ar izņemto mantu ar iespēju apstrīdēt attiecīgo lēmumu un uz laiku atlikt konfiskācijas izpildi. Savukārt Aģentūrai, saņemot no atbildīgās iestādes lēmumu, kas pieņemts administratīvā pārkāpuma lietā, ir pienākums nekavējoties, bet ne vēlāk kā 5 darbdienu laikā to nosūtīt Valsts ieņēmumu dienestam turpmākai rīcībai.

Tiesa atzina, ka konfiscētās mantas administratīvajā pārkāpuma lietā pēc lēmuma pieņemšanas tiek nodotas Valsts ieņēmumu dienesta pārziņā, kas nodrošina mantu turpmāko glabāšanu (arī gadījumā, ja lēmums administratīvajā pārkāpuma lietā ir pārsūdzēts).

Tiesa secināja, ka Aģentūrai nebija tiesību pieprasīt, pieteicējs sedz glabāšanas izdevumus (11,38 *euro* dienā) par valstij piekritīgo mantu.

Noteikumu Nr.1098 un Noteikumu Nr.315 normas neparedz pienākumu un kārtību, kādā ar mantas konfiskāciju sodītajai personai būtu jāatlīdzina izdevumi par konfiscētās mantas glabāšanu.

Publiskajās tiesībās ir princips – atļauts ir tas, kas ir noteikts ar tiesību normām.

Tādējādi tiesa atzina, ka Aģentūra nepamatoti aprēķināja pieteicēja izdevumus par transportlīdzekļa un tabakas izstrādājumu glabāšanu laika periodā no 2013.gada 12.februāra līdz 22.maijam, jo 2013.gada 12.februārī tika pieņemts lēmumus par transportlīdzekļa un tabakas izstrādājumu konfiskāciju, un izņemtās mantas kļuva piekritīgas valstij.

[4.7] Aģentūra nepamatoti uzlikusi pieteicējam pienākumu segt konfiskācijas izdevumus 3,70 *euro* apmērā, kas Aģentūrai radušies 2013.gada 7.martā, kad pieteicējam izņemtos un valstij piekritīgos tabakas izstrādājumus un

transportlīdzekli Aģentūra nodevusi Valsts ieņēmumu dienestam.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 3.februāra spriedumu daļā, ar kuru pieteikums apmierināts, Aģentūra iesniedza apelācijas sūdzību, norādot šādus argumentus.

[5.1] Noteikumi Nr.1098 *espresis verbis* nenoteic, līdz kuram brīdim būtu aprēķināmi konfiscētās izņemtās mantas glabāšanas izdevumi, ja Aģentūra pati nav veikusi mantas iznīcināšanu vai realizāciju.

No Noteikumu Nr.1098 20.punkta nosacījumiem Aģentūras ieskatā izriet, ka glabāšanas izdevumi ir aprēķināmi līdz dienai, kad izņemtā manta tiek nodota Valsts ieņēmumu dienestam.

[5.2] Ir pamatoti neveikt darbības saistībā ar konfiscētās mantas nodošanu Valsts ieņēmumu dienestam līdz dienai, kad beidzas lēmuma apstrīdēšanas termiņš.

Izskatāmajā gadījumā konfiscētā manta bija jānodod Valsts ieņēmumu dienestam ne vēlāk kā līdz 2013.gada 22.maijam.

[6] Rakstveida paskaidrojumā pieteicējs apelācijas sūdzību neatzīst, bet piekrīt Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 11.novembra spriedumam.

[7] Uz tiesas sēdi pieteicējs neieradās, bet iesniedza lūgumu rakstveidā par lietas izskatīšanu bez viņa piedalīšanās, jo no 2016.gada 6. līdz 8.septembrim viņam ieplānotas pārrunas ar darba devēju ārvalstīs. Pierādījumus minētajam apgalvojumam pieteicējs neiesniedza, tādēļ apgabaltiesa atzina pieteicēja neierašanos uz tiesas sēdi par neattaisnotu.

Apgabaltiesa nekonstatēja Administratīvā procesa likuma 268. un 269.pantā minētos apstākļus un atzina, ka lietu ir iespējams izskatīt bez pieteicēja piedalīšanās tiesas sēdē.

Aģentūras pārstāve /pers.G/ tiesas sēdē uzturēja apelācijas sūdzību.

Motīvu daļa

[8] Uzklausījusi Aģentūras pārstāves paskaidrojumus un pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota, bet pieteikums ir apmierināms daļā.

[9] Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 3.februāra spriedums ir stājies spēkā daļā, ar kuru pieteikums noraidīts, jo pieteicējs nav pārsūdzējis pirmās instances spriedumu, ar kuru atstāts spēkā Lēmums daļā, ar kuru pieteicējam aprēķināti izdevumi par transportlīdzekļa un cigarešu nodošanu glabāšanai un glabāšanu 347,05 *euro* apmērā.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 302.panta pirmo daļu, apgabaltiesa atzīst, ka Lēmuma pamatotība ir jāizvērtē daļā par pieteicējam uzlikto pienākumu segt izņemtās mantas nodošanas glabāšanai un glabāšanas izdevumus 1232,47 *euro* apmērā.

[10] Izvērtējot Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 3.februāra spriedumā (pārsūdzētajā daļā) ietverto pamatojumu, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tādēļ, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu, Administratīvā apgabaltiesa pievienojas Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 3.februāra sprieduma (pārsūdzētajā daļā) motivācijai.

[11] Atbildot uz apelācijas sūdzībā ietvertajiem iebildumiem par pirmās instances tiesas spriedumu, apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[12] Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldes direktora vietniece ar 2013.gada 12.februāra lēmumu F07/AA-062806 pieteicējam uzlika administratīvo sodu un konfiscēja izņemtās preces un administratīvā pārkāpuma izdarīšanas rīku – Transportlīdzekli (*lietas 24.-27.lapa*).

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 257.panta pirmā daļa (*šeit un turpmāk tiesību normas ir izteiktas redakcijā, kas bija spēkā 2013.gada februārī*) cita starp noteic, ka izņemtās mantas un dokumentus līdz brīdim, kad *stājas spēkā* lēmums administratīvā pārkāpuma lietā, institūcijas (amatpersonas), kurām ir tiesības izņemt mantas un dokumentus, nodod glabāšanā Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 291.panta pirmo daļu lēmums par administratīvā soda uzlikšanu ir izpildāms ar tā pieņemšanas brīdi, ja šajā kodeksā un citā likumdošanā nav noteikts citādi.

Apgabaltiesa secina, ka lēmums administratīvā pārkāpuma lietā stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi, jo izpildīt var tikai spēkā esošu lēmumu (*salīdzinājumam sk., piemēram, Administratīvā procesa likuma 360.panta pirmo daļu*).

Minēto secinājumu apstiprina arī Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 285.panta pirmā daļa, kas noteic, ka sūdzības iesniegšana aptur lēmuma par administratīvā soda uzlikšanu izpildi līdz sūdzības izskatīšanai.

Tātad sūdzības iesniegšana aptur tikai lēmuma izpildi, bet neietekmē citas tiesiskās sekas, kuras ir nodibinātas ar lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, piem., lēmuma spēkā esību (darbību), kas nozīmē, ka arī pēc sūdzības iesniegšanas lēmums administratīvā pārkāpuma lietā ir spēkā (*sk., piemēram, Augstākas tiesas Administratīvo lietu departamenta 2008.gada 28.februāra sprieduma lietā Nr.SKA 50/2008 12. un 13.punktu*).

Atbilstoši Noteikumu Nr.315 (*bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim*) 4.punktam par valstij piekritīgu mantu atzīstama ar spēkā stājušos iestādes lēmumu vai tiesas spriedumu konfiscētā manta.

Tātad administratīvā pārkāpuma lietā konfiscētā manta ar brīdi, kad stājas spēkā attiecīgais iestādes lēmums vai tiesas spriedums, kļūst par valstij piekritīgu mantu, ko Aģentūrai jāglabā līdz tās nodošanai Valsts ieņēmumu dienestam.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.315 5.2.apakšpunktu pēc iestādes lēmuma vai tiesas sprieduma saņemšanas par izņemtās mantas vai lietisko pierādījumu, vai izņemto dokumentu konfiskāciju Aģentūra nekavējoties, bet ne vēlāk kā piecu darbdienu laikā mantu kopā ar izņemtās mantas vai lietisko pierādījumu aprakstes un novērtējuma aktu, ja līdz iestādes lēmuma vai tiesas sprieduma saņemšanai par izņemtās mantas vai lietisko pierādījumu konfiskāciju Aģentūra ir veikusi izņemtās mantas vai lietisko pierādījumu novērtēšanu, vai dokumentus kopā ar izņemtās mantas un izņemto dokumentu pieņemšanas un nodošanas aktu un apliecinātu iestādes lēmuma vai tiesas sprieduma kopiju nodod Valsts ieņēmumu dienestam pēc mantas vai dokumentu atrašanās vietas.

Izskatāmajā gadījumā lēmums par mantas konfiskāciju stājās spēkā 2013.gada 12.februārī, un vēlākais 5 dienu laikā izņemtā manta bija jānodod Valsts ieņēmumu dienestam.

Sūdzības iesniegšana par minēto lēmumu aptur tā izpildi, piemēram, mantas realizāciju, tomēr sūdzības iesniegšana nemaina to, ka ar lēmuma pieņemšanu konfiscētā manta kļūst piekritīga valstij un kļūst par valsts īpašumu un ir nododama Valsts ieņēmumu dienestam.

Šajā sakarā jāņem vērā arī, ka iestādei 5 darbdienu laikā no 2013.gada 12.februāra, kad stājās spēkā lēmums administratīvā pārkāpuma lietā (un līdz ar to stājās spēkā arī lēmums daļā par mantas konfiskāciju), manta bija jānodod Valsts ieņēmumu dienestam. Savukārt Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 281.pants noteic, ka sūdzību administratīvā pārkāpuma lietā var iesniegt 10 darba dienu laikā no pilna lēmuma paziņošanas dienas.

Minētais liecina, ka iestāde, rīkojoties saskaņā ar likumu, mantu var nodod Valsts ieņēmumu dienestam, nesagaidot, vai (un kad) tiks iesniegta sūdzība, tādējādi samazinot izmaksas, kas tai rodas, glabājot mantu. Apgabaltiesa nekonstatē, ka tiesību normas uzliktu pienākumu iestādei sagaidīt, kad būs pagājis iespējamo sūdzību iesniegšanas termiņš.

Gadījumā, ja tiek realizēta manta, kuras konfiskācija pēc tam tiek atcelta, saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 274.[1]panta otro daļu tiek atlīdzināta mantas vērtība, kas arī norāda uz to, ka mantas realizācija vai iznīcināšana var tikt uzsākta pēc tam, kad lēmums ir stājies spēkā.

[13] Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 28.pantu Administratīvā pārkāpuma priekšmeta vai izdarīšanas rīka konfiskācija nozīmē tā piespiedu bezatlīdzības nodošanu valsts īpašumā.

Izņemtās preces un izņemtā administratīvā pārkāpuma izdarīšanas rīka konfiskācija ir administratīvais sods, kas izpaužas kā attiecīgo mantu piespiedu bezatlīdzības nodošana valsts īpašumā. Attiecīgi ar lēmuma par mantas konfiskāciju spēkā stāšanos konfiscētā manta kļūst par valsts īpašumu uz likuma pamata.

Apgabaltiesas ieskatā Noteikumu Nr.1098 74.punkts, kas noteic glabāšanas ilgumu šajā gadījumā nav piemērojams, jo saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 257.panta pirmo daļu izņemto mantu glabā līdz brīdim, kad *stājas spēkā* lēmums administratīvā pārkāpuma lietā.

Tātad iestādei ir noteikts pienākums glabāt izņemto mantu līdz brīdim, kad stājas spēkā lēmums par konfiskāciju, bet pēc tam manta ir nododama Valsts ieņēmumu dienestam.

Aģentūra pareizi norāda, ka izņemtā manta bija jāglabā līdz nodošanai Valsts ieņēmumu dienestam, taču Aģentūra kļūdās attiecībā uz brīdi, kad izņemtā manta bija jānodod Valsts ieņēmumu dienestam, t.i., izskatāmajā gadījumā Aģentūrai bija pienākums 5 darbdienu laikā pēc 2013.gada 12.februāra izņemto mantu nodot Valsts ieņēmumu dienestam, jo bija stājies spēkā lēmums par mantas konfiskāciju.

Šāds secinājums izriet arī no Noteikumu Nr.315 6.3.apakšpunkta nosacījumiem, proti, Valsts ieņēmumu dienests no ieņēmumiem, kas gūti, realizējot valstij piekritīgo mantu, sedz izdevumus, kas saistīti ar valstij piekritīgās mantas glabāšanu, realizāciju, nodošanu bez maksas vai iznīcināšanu.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējam nav pienākuma segt izdevumus par konfiscētās mantas glabāšanu laika periodā pēc 2013.gada 12.februāra, jo bija stājies spēkā lēmums par mantas konfiskāciju.

Tādējādi apgabaltiesas ieskatā nepastāv tiesisks pamats uzlikt pieteicējam pienākumu samaksāt par valstij piekritīgas un piederošas mantas glabāšanu, jo īpaši tāpēc, ka šādi izdevumi ir radušies Aģentūras kļūdainas tiesību normu interpretācijas dēļ.

[14] Tā kā apgabaltiesa atzina, ka Aģentūra ir nepamatoti aprēķinājusi konfiscētās izņemtās mantas glabāšanas izdevumus pēc 2013.gada 12.februāra, iepriekš norādīto apsvērumu dēļ nav pamata uzlikt pieteicējam pienākumu segt izdevumus, kas saistīti ar konfiscētās mantas nodošanu glabāšanā Valsts ieņēmumu dienestam, jo pēc 2013.gada 12.februāra konfiscētā manta bija valstij piekritīga manta.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Daļēji apmierināt /pers. D/ pieteikuma par Nodrošinājuma valsts aģentūras 2014.gada 10.oktobra lēmuma Nr.17-3/11804 atcelšanu daļā.

Atcelt Nodrošinājuma valsts aģentūras direktora 2014.gada 10.oktobra lēmumu Nr.17-3/11804 daļā, kurā /pers. D/ aprēķināti izdevumi par valstij piekritīgā transportlīdzekļa un cigarešu glabāšanu (tai skaitā konfiskācijas izdevumi) 1232,47 *euro* apmērā, ar tā pieņemšanas dienu.

Uzlikt pienākumu Nodrošinājuma valsts aģentūrai atlīdzināt /pers. D/ viņa samaksāto valsts nodevu 28,46 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente	R.Paegle
Tiesnesis	M.Birzgalis
Tiesnese	V.Zommere